

Tori Valla Raamatukogu aruanne 2019

Valla kesk-raamatukogu	Elanike arv (01.12.18)	Üldkasutatavate* raamatukogude arv	Haruko - gude arv	Teeninduspunktide arv	Kokku
Tori Valla Raamatukogu	11874		6	1	7

1. Põhilised tegevussuunad

Raamatukogu tegevused Eesti laulu ja tantsu juubeliaastal.

- Toimus Tori Valla raamatukogude reform, moodustati Tori Valla Raamatukogu.
- 2019. aastal oli jätkuvalt kõikides harukogudes suurem rõhk lastega tehtaval töö.
- Täiskasvanud õppija nädala organiseerimine, taaselustamine mõnes harukogus (Tori).
- Sindi raamatukogu uue maja kohandamine (ehitamine) raamatukogu tarbeks.
- Sindi raamatukogus toimus juhi vahetus.
- Tiit Tarlapi mälestuspingi avamine Sindis.
- Toris oli suureks tööks inventuur, raamatukogu ruumi ja fondi korrastamine.
- Saugas olid tähtsündmusteks Öölugemine ning mälumänguturniiri traditsiooni jätkamine.
- Ares täienes topoteegi varamu ning aasta lõpuks oli topoteegis 1113 fotot ja dokumenti.
- Suigus oli ainulaadne Ampsuteaduse töötuba.
- ERÜ liikmeks astus kolm raamatukogutöötajat.
- Sindi raamatukogust osalesid kaks töötajat tantsijana tantsupeol.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Muutused raamatukogude võrgus:

Tori Vallavolikogu 20. juuni 2019 otsusega nr 174 moodustati alates 2019. a 1. augustist Are Raamatukogu, Suigu Raamatukogu, Sauga Raamatukogu, Urge Raamatukogu, Sindi Linnaraamatukogu, Tori Raamatukogu ning Tammiste välis teeninduspunkti baasil Tori Vallavalitsuse hallatav asutus **Tori Valla Raamatukogu**. Tori Valla Raamatukogu eesmärgiks on haruraamatukogude ja välislaenutuspunkti ühtne juhtimine ning esindusfunktsiooni täitmine. Ümberkorraldamise tulemusena säilib senine raamatukogude võrgustik, kogu võrgustik koondati ühe juhi alla, mis peaks tagama raamatukogude töö otstarbekamaks muutmise.

Tori vallas tegutsenud Jõesuu raamatukogu likvideeriti ja see läks Jõesuu külaseltsile. Tori vald annab tegutsemiseks (ka raamatute soetamiseks) neile tegevustoetust. Aitame neid ka raamatukogunduslike küsimuste lahendamisel, sest nende teavikud on endiselt programmis Urram.

Muutused raamatukogude lahtiolekuajad. Kasutajate paremaks teenindamiseks on haruraamatukogud (v.a Urge) avatud ka laupäeviti 10.00 – 14.00. Kasutajate vähesuse tõttu on Urge raamatukogu avatud kahel päeval nädalas E ja K 13.00 – 18.00.

Ühinenud raamatukogudest oli toimiv raamatukogu nõukogu ainut Sindis, mille koosolekud toimusid 2 korda aastas.

2.2 Eelarve

Tabel 1

Põhieelarve	Seisuga 31.12.18. €	Seisuga 31.12.19 €	Muutus %
Eelarve kokku	211 194	179 902	- 14,82 %
- personalikulu	138 416	133 192	- 3,77 %
- komplekteerimiskulu	44 114	41 923	- 4,97 %
sh KOV-lt	22 000	19 573	- 11,03%
sh riigilt	21 990	22 350	+ 1,64 %
- infotehnoloogiakulu	6 664	4 787	- 28,17%

Eelarves negatiivsed muudatused enamuses seoses Jõesuu raamatukogu üleandmisega külaseltsile.

Tori Valla Raamatukogu tekkimisega läksid raamatukogud ühisele eelarvele.

2.3 Projektid

Tabel 2 (täielik loetelu)

Raamatukogu	Projektid	Toetused (kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Are	Noored raamatukogudesse Projekti rahast osteti kaks 3D pliiatsit, lastele meisterdamisvahendeid ja tasuta kirjanik Jaanus Vaiksoo esinemise eest.	Huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks eraldatavate vahendite projektirahad	2019	400 eurot	400 eurot
Sauga	Õõlugemine	Huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks eraldatavate vahendite projektirahad	2019	400 eurot	400 eurot
Sindi	Koduse lugemispesa kujundamine Sindi Linnaraamatukogus	Huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate	2019	750 eurot	750 eurot

		innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks eraldatavate vahendite projektirahad			
Suigu	Toiduteemaline töötuba lastele	Huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks eraldatavate vahendite projektirahad	2019	270 eurot	270 eurot

Haridusministeeriumi poolt Tori vallale eraldatud huvihariduse ja -tegevuse arendamiseks ning erinevate innovaatiliste noorsootöö tegevuste elluviimiseks mõeldud vahendite projektirahadest said sel aastal osa ka Tori Valla Raamatukogu harukogud, kes õigeaegselt vastavad taotlused esitasid. Vajalik oli ka pärast aruandlus. Kõik projektid said edukalt ellu viidud ja nii mõnelegi tuleb jätk 2020. aastal.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

Alates 1. augustist suured muutused raamatukogude töös. Tori vallavalitsuse poolt kinnitati Tori valla raamatukogu töötajate koosseis, raamatukogu direktori käskkirjaga töötajate töötasude alused.

Seoses raamatukogude töö ümberkorraldusega ühtegi koondamist ei toimunud. Sindi raamatukogu koristaja 0,5 ametikoht muudeti maja perenaise 1,0 ametikohaks. Koosseisu lisandus Tori Valla Raamatukogu direktori ametikoht ning Sindi raamatukogu 0,5 raamatukoguhoidja ametikoht. Kuna Urge raamatukoguhoidja asus tööle teises asutuses ning piirkonnas teenuse vajadust analüüsid selgus, et raamatukoguteenuse kättesaadavuseks piisab kahest päevast nädalas, siis põhikohaga raamatukoguhoidjat tööle ei võetud. Urge raamatukogus osutab teenust kahel päeval nädalas Sindi raamatukoguhoidja.

Töölt lahkusid omal soovil ka Sauga ning Tori raamatukoguhoidjad. Uute raamatukoguhoidjate ja ka direktori leidmiseks välja kuulutatud konkursside tulemusena asusid tööle uued inimesed.

Sindis asus tööle 0,5 koormusega uus töötaja, kes on ühtlasi ka Tartu Ülikooli infokorralduse üliõpilane.

Suigu raamatukoguhoidja ametikoht oli enne ühinemist 0,7 ning see ei muutunud. Tema hallata on lisatasu eest ka samas majas toimiv rahvamaja ning sotsiaalmaja.

Tööajamuudatustest kõige suurem on harukogude lahtiolek ka laupäeviti.

Kolm raamatukoguhoidjat astusid ERÜ liikmeks (2 Sindi ja 1 Suigu raamatukogust).

28. detsembril toimunud ühisel väljasõidul tutvuti kõikide Tori Valla Raamatukogu harukogude tööga. Päev lõppes piduliku lõunasöögiga Sindi raamatukogus.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest (erialane nõustamine ja raamatukogutöötajate täiendus - koolituse korraldamine)

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitus-tundide arv	Koolituseks kulutatud
Tori Valla Raamatukogu direktor	18. september 15. oktoober 19. november	Juhtimiskoolituse programm raamatukogude juhtidele	24 <i>akadeemilist tundi</i>	102 eurot
Tori Valla Raamatukogu direktor	2019	Tuleohutuse enesekontrolli ja evakuatsiooni eest vastutavate isikute koolitus	8	105 eurot
Tori Valla Raamatukogu direktor	14. oktoober	IT-hügieeni koolitus	3	
Urge raamatukogu	22. jaanuar	Projektikirjutamise ABC Eesti Rahvusraamatukogu	6	16 eurot
Urge, Sindi, Suigu	30. -31. mai	Pärnumaa raamatukoguhoidjate seminar-laager Lääneranna vallas	10	200 eurot
Suigu	11. -13. juuni	Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	52	185 eurot
Are	11. -13. juuni	Lasteraamatukoguhoidjate suveakadeemia	52	185 eurot
Sindi	22.01.2019	Projektikirjutamise ABC Rita Raudsepp		16 eurot
	08.02. 2019	Kodulehekülje WordPress koolitus edasijõudnutele – Marie Pärkma		300 eurot
	11.02.2019	Teenuse disainimine ja arendamine - Marie Pärkma		150 eurot
	03.05.2019	ERÜ noorteklubi aastakoosolek – Marie Pärkma		25 eurot
	15.05.2019	ELK Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev „Kes loeb, see loeb“ Rita Raudsepp	6	16 eurot
	21.05.2019	ERÜ lasteteeninduse toimkonna Kogemuste tuur Tartu linnaraamatukogus Rita Raudsepp		18 eurot
	22.05.2019	Muinasjutukonverents Rita Raudsepp		-
	18.09.2019	XVI üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev –		18 eurot

		Rita Raudsepp		
	22.09-25.09.2019	ERÜ lasteteeninduse toimkonna õppereis Stockholm raamatukogudesse Rita Raudsepp		115 eurot
	04.10.2019	Lugemisisu programmi stardikoolitus – Rita Raudsepp		16 eurot
Tori Valla raamatukogu töötajad	11.10.2019	Tori Valla õpitund – Rita Raudsepp, Marie Pärkma, Reelika Kullerkan, Anne Pusse, Malle Pajo, Viuu Tamla, Anne Koppel, Marika Nõmm, Ene Michelis		-
	14.10.2019	IT-hügieeni koolitus – Marie Pärkma	3	-
	21.10.2019	Raamatukogupäevade avamine – Rita Raudsepp		
	22.10.2019	Seminar „Laps kirjanduses“ – Rita Raudsepp		18 eurot
	29.10.2019	Infootsing internetist 2019 – Reelika Kullerkan		18 eurot
	30.10.2019	Maaraamatukoguhoidjate päev – Rita Raudsepp, Marie Pärkma		45 eurot
Tori Valla raamatukogu töötajad	28.12.2019	Väljasõit kõikidesse Tori Valla Raamatukogu harukogudesse-osaletesid kõik 9 raamatukoguhoidjat		120 eurot

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Tabel 3

Koolituse aeg	Koolituse teema *	Koolitaja	Koolituse maht	Osalenud raamatukogu hoidjate arv
7.-8.02 13.02-20.02	Digikoolitus	BCS Koolitus	16h	7
25.01	Konverents „Raamatute raamid“		4h	5
29.03	Leedu kirjandusest	T.Kattel	4h	5
26.04	Raamatukoguhoidja kui uue mõtteviisi ja tähenduse looja kogukonnas	ETKA Andras	5h	3
27.09	Tähelepanust, nobedast lugemis - oskusest ja vajaliku meelde - jätmisest	T.Tallermaa	6 h	8
30.08	Õppesõit Helsingisse Oodi raamatukogusse		4h	8

15.12	Pärdi keskuse külastus		3h	9
-------	------------------------	--	----	---

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised: ettekanded, loengud, koolitused.

Tori Valla Raamatukogu direktor:

- Tori valla beebipäevad (suvi, sügis)
- Tiit Tarlapi mälestuspingi avamine 13. november 2019
- „Kuidas läheb Tori valla raamatukogul?“ – ettekanne Pärnu Keskraamatukogu seminaril
- Ettekanne Tori Vallavolikogu kultuurikomisjoni ees raamatukogu tööst

Sindi haruraamatukogu:

- Lugemisisu programmi tutvustavad tunnid Sindi Gümnaasiumi 1. -4. klasside õpilastele ja Sindi lasteaia vanemate rühmade lastele - Rita Raudsepp, Ene Michelis
- Lugemisisu programmi illustratsiooni tunnid Sindi Gümnaasiumi 1. -4. klasside õpilastele ja Sindi lasteaia vanemate rühmade lastele - Rita Raudsepp, Ene Michelis
- ERÜ Aastakoosolek – Rita Raudsepp
- 18.09.2019 XVI Üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev Paikusel – Rita Raudsepp
- Muinsuskaitse päevade raames „Siis kui Ernst Peterson-Särgava veel Sindis elas“ – Rita Raudsepp

Are haruraamatukogu raamatukoguhoidja:

- 12.09 ja 19.09.2019 Are Põhikooli lastevanemate koosolekutel veebipõhise õppematerjalikeskkonna OPIQ tutvustamine
- 29.03.2019 Lusikapäev beebidele Ares Huvikeskuses
- 18.10.2019 Are Põhikooli laste lugemiskonverentsi läbiviimine
- Raamatukogutunnid õpilastele erinevatel teemadel õppeaasta jooksul
- Mälumängude läbiviimine Are Põhikoolis

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

Sindi raamatukogus asus alates 1. septembrist tööle 0,5 koormusega uus töötaja, kes on ühtlasi ka Tartu Ülikooli infokorralduse üliõpilane.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Tori Valla Raamatukogu:

Eripreemia ja tänukiri uuendusliku lähenemise eest Tori Hoidiste minimessil (mobiilne raamatukogu)

Are raamatukogu raamatukoguhoidja:

- Pärnu Keskraamatukogu tunnustus 25. tööjuubeli puhul.
- Tori Vallavalitsuse tänukiri 25. tööjuubeli puhul.
- Are Põhikooli tänukiri silmaringi avardava mälumängude sarja ning raamatukogutundide läbiviimise eest, kirjanik Ilmar Tomuskiga koostumise

korraldamise ning õpilaste juhendamise eest Pärnu Keskraamatukogu kirjandusmängul.

- Are Põhikooli tänukiri imelise koostöö eest I trimestril.

Sindi raamatukogu

- Pärnumaa Aasta õpitegu 2019 – TÕN 2018 ettevõtmised Sindi raamatukogus.
- Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi Tänu kiri osalemise eest „Infootsing internetist 2019,“ finaalis Tori Valla Raamatukogu Sindi harukogu raamatukoguhoidja ja Tartu Ülikooli infokorralduse üliõpilasele – Reelika Kullerkan.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2019)
Are raamatukogu	Are raamatukogu ruumid on tööks piisavad, lisaks saab kasutada vastavalt vajadusele erinevate sündmuste jaoks majas asuvat väikest ja suurt saali. Kuna raamatukogu üks ruumidest renoveeriti 15 aastat tagasi, siis on tekkinud remondivajadus.
Sauga raamatukogu	Erinevate ettevõtmiste tarbeks koostöö ANK-iga, kus mitmed suuremad ruumid.
Sindi raamatukogu	Terve aasta tegeleti temaga, kuidas võtta kasutusele endine Eesti Posti maja, mis on ühekordne, hea asukohaga ja mida on võimalik kohandada avalikuks ruumiks. Plaanis oli uus maja kasutajatele avada septembris-oktoobris 2019, kuid kuna hange läks oodatust kallimaks, nihkusid kõik tähtajad aastas 2020.
Suigu raamatukogu	Maakütte rekonstrueerimise lõpetamine
Tori raamatukogu	Lahendamist vajab ruumide jaotuse probleem Tori Põhikooli raamatukoguga.
Urge raamatukogu	Urge raamatukogu asub endises Urge kaupluse hoones. Endise noortekeskuse ruum on valla poolt antud rendile. Seal toimuvad bändiproovid. Palju on kasutamata pinda. Raamatukoguruum on köetav õhksoojuspumpadega, hallitusprobleemi (WC osas) lahendatud pole.
Tammiste välisteenduspunkt	Asukoht Tammiste lasteaias pole kõige õigem lahendus. Kogukonnast külastajaid pole. Tuleks leida parem asukoht.

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Raamatukogu nimi	Tagatud juurdepääs või osaline juurdepääs?	Teostatud tööd (2019)
Are	jah	-

Sauga	jah	-
Sindi	ei	-
Suigu	ei	-
Tori	ei	-
Urge	ei	-

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

Sindis ja Urgel on interneti teenus üle viidud optilisele kaablile ja Urgel on loodud uus kiire Wi-Fi ühenduspunkt.

Ostetud IT – sülearvuti (1 tk) , lauaarvutid (2 tk).

Kontorikombaini rendile võtmine Tori Valla Raamatukogule asukohaga Sindi raamatukogus (suuremad paljundus- ja printimistööd kõikidele harukogudele) ja tasulised teenused kasutajatele.

Aasta 2020 on Tori valla üldises IT hankeplaanis sees peaaegu kõikide raamatukogu arvutite väljavahetamine.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Tori Valla Raamatukogu komplekteerimise põhimõtted on koostamisel. Harukogude vahel käib hinnalisemate ja teatmeraamatute komplekteerimisel koostöö. Kõik harukogud tellivad raamatud Pärnu Keskraamatukogu kaudu (eelnevalt Sindi ja Tori tellisid otse Rahva Raamatust). Kohale toimetab raamatud raamatukogu direktor 2 korda kuus.

E-teavikuid ostetud pole, sest puudub kasutajate poolne huvi.

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust on 0,47 %

Komplekteerimine toimub vastavalt piirkonna lugejate soovidele ja nõudlusele. Kõige rohkem soovitakse ilu- ja lastekirjandust. Palju küsitakse neid raamatuid, millest on meedias juttu olnud. Raamatukaupluste müügiedetabelitel on samuti suur roll. Lasteraamatute ostmisel peame silmas ka „Hea lasteraamatu“ ning teiste konkursside tunnustuse saanud raamatuid.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Kokku ostetud 3082 raamatut, annetustena saadud 344 raamatut. Kokku saabunud 3426 raamatut. E-raamatute vastu huvi kasutajatel puudub.

Tori Valla Raamatukokku soetatud raamatu keskmine hind oli 12.10 €.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Ajakirju telliti 2019. aastal

Are: ajakirju 22 ja ajalehti 4 nimetust

Sauga: ajakirju 10 ja ajalehti 4 nimetust

Sindi: ajakirju 22 ja ajalehti 6 nimetust
 Suigu: ajakirju 17 ja ajalehti 4 nimetust
 Tori: ajakirju 15 ja ajalehti 4 nimetust
 Urge: ajakirju 10 ja ajalehti 3 nimetust

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Kokku komplekteeriti annetustena 26 auvist.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Seoses töötajate vahetusega toimusid inventuurid Sauga, Tori ja Urge raamatukogus. Abiks olid kolleegid Pärnu Keskraamatukogust.

Maha kanti aasta jooksul 15 690 eksemplari raamatuid.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Tagastuskast on olemas Are, Sauga, Sindi, Urge raamatukogus. Pärast turvakaamerate paigaldamist saab need üles seada ka Tori ja Suigu raamatukogudesse.

Lugejaid teenindatakse kõikide haruraamatukogudes isikut tõendava dokumendi alusel. ID-kaardiga lugejaks registreerimine on tasuta ja seda saab raamatukogus teha kohapeal. Alla 18-aastasele alaealistele annab laenutamise õiguse lapsevanema või alaealise seadusliku esindaja kirjalik nõusolek.

Raamatukogud on valla käepikenduseks ning abistavad oma pädevuse piires vallaelanike suhtlemist vallaametnikega.

Pakutavad teenused:

- Tasulised teenused: printimine, paljundamine, skaneerimine, lamineerimine, raamatukogu ruumide rent
- Raamatukogude vaheline laenutus - RVL
- Koduteenindus
- Käsitöö õpiring (Sindi)
- Lugemisnõustamine
- Infootsingutele vastamine töötaja oskuste piires
- Koduloomaterjalide kogumine ja säilitamine (Suigu, Are)
- Näitused ja väljapanekud
- kasutajakoolitused erinevatele vanusegruppidele (Are)
- personaalne arvutikoolitus (arvuti kasutamise algõpe) (Are)
- Wi-Fi leviala kasutamise võimalus

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

Raamatukogutöötaja aitab soovijatele üles leida volikogu ja vallavalitsuse materjale. Teenuskeskuse ülesanded. Abi ja info otsimist palutakse ka erinevate asutustega suhtlemisel.

Arvuteid kasutatakse vähem kui mõned aastad tagasi, sest kodudes on arvutid ja nutiseadmed olemas. Raamatukogu tahvelarvutit (Ares) kasutatakse nutinõustamistel ning mõnikord inimesed soovivad enne isikliku tahvelarvuti soetamist seda proovida. Rohkem kasutatakse raamatukogu avalikku Wi-Fi võrku oma sülearvutite ja nutiseadmetega. Raamatukogu arvutite kasutamine elavneb kommunaalteenuste eest maksmise ja tuludeklaratsioonide täitmise perioodil, vanemaalised soovivad abi pangatehingute tegemisel ja ajakirjanduse tellimisel.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Tabel 4

Raamatu-kogu	Lugejad 2018	Lugejad 2019	Muutus (+-)
Are	356	350	-6
Sauga	325	354	+29
Sindi	913	939	+26
Suigu	87	100	+13
Tori	401	281	-120
Urge	250	231	-19
KOKKU	2332	2255	-77

Raamatu-kogu	Külastused 2018	Külastused 2019	Muutus (+-)*	Virtuaal-külast. 2018	Virtuaal-külast. 2019	Muutus (+-)
Are	6144	6322	+178	1524	1813	+289
Sauga	3205	3134	-71	0	0	0
Sindi	14212	14707	+495	0	0	0
Suigu	1660	2475	+815	0	0	0
Tori	2116	1333	-783	0	0	0
Urge	4018	2941	-1077	0	0	0
KOKKU	31355	30912	-443	1524	1813	+289

Raamatu-kogu	Laenut-d 2018	Laenut-d 2019	Muutus (+-)	Päringud** 2018	Päringud** 2019	Muutus (+-)*
Are	6012	6936	+924	322	333	-11

Sauga	4833	5565	+732	5	7	+2
Sindi	27190	23513	-3677	1042	1221	+179
Suigu	4604	5079	+475	5	3	-2
Tori	3511	3191	-320	59	20	-39
Urge	8702	5491	-3211	66	75	+9
KOKKU	54852	49775	-5077	1499	1659	-160

4.3 RVL teenindus

Alates raamatukogude ühendamisest on RVL osakaal märgatavalt suurenenud. Lisaks valla haruraamatukogude vahelisele heale koostööle toimib RVL ka Paikuse raamatukogu ja Pärnu Keskraamatukoguga.

Kokku RVL välja 572
sisse 797

4.4 Laste- ja noorteteenindus

Sindi raamatukogu juhataja Rita Raudsepp on ERÜ lasteteeninduse toimkonna juht ning see toob kaasa palju erinevaid võimalusi ja kohustusi olla hästi kursis sel alal toimuvaga.

4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine

Noortekirjandust oleme komplekteerinud ühe eksemplari peaaegu kõigist Eestis ilmunud noorteraamatutest, ja seda pea igasse harukogusse. Lastekirjanduse osas oleme komplekteerinud paremiku.

Hea lasteraamat, Hea noorteraamat ja Lugemisisu programmi raamatud on märgistatud vastava kleebisega.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Rmtk	Lug-d 2018	Lug-d 2019	Muutus (+-)	Külast-d 2018	Külast-d 2019	Muutus (+-)	Laenut 2018	Laenut 2019	Muutus (+/-)
Are	150	151	+1	3778	3924	+146	1152	1649	+497
Sauga	121	136	+15	1131	1035	-96	822	796	-26
Sindi	348	387	+39	4116	5020	+904	4120	4785	+665
Suigu	25	27	+2	601	1068	+467	88	216	+128
Tori	96	51	-45	173	145	-28	280	44	-236
Urge	77	74	-3	1265	854	-411	1128	888	-240
KOKKU	817	826	+9	11064	12046	+982	7590	8378	+788

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

Aasta 2019 statistika näitab, et laste ja noorte laenutused ja külastused on Tori Valla raamatukogus kokkuvõttes kasvanud. Seda aga kindlasti tänu raamatukoguhoidjate järjepidevale tööle ning heale koostööle koolide ja lasteaia õpetajatega. Koostöö kooliraamatukogudega on murekoht, välja arvatud **Are**, kus seoses raamatukoguhoidja tööga Are Põhikoolis (eraldi tasustatud) on suurepärase võimalus lasteüritusi korraldada. Õpetajad on muutunud aktiivsemateks raamatukogutundide tellijateks ja väljendavad julgelt oma soove sündmuste osas. Traditsiooniks on kujunenud raamatukogupäevade ajal algklassidele suurem üritus (lugemiskonverents), mis hõlmab ettelugemisvõistlust või mõnda omaloominguvormi ja muid tegevusi (esitlusi, ettekandeid jne), mis on pühendatud kas kirjaniku või raamatu juubelile. Aastaid oleme tähistanud Põhjamaade raamatukogunädalat, mille raames toimuvad Are Põhikoolis ettelugemised hommikuhämaruses. Põhikooli vanemale astmele toimuvad uuema noorsookirjanduse ülevaated, peale seda ikka tekib mõne raamatu vastu huvi ja loetakse ning soovitatakse sõbralegi. Traditsiooniks on saanud emakeelepäeva tähistamine koos kirjanikuga. Lastele toimuvad raamatukogutunnid ja mõnikord tulevad koos õpetajaga raamatukokku raamatuid valima. 2019. aastal käis koos raamatusõbralike laste klubi Jutupesa. 2019. aastal liitusime Lugemisisu projektiga. Algklassides on raamatuvalikul lapse jaoks tähtis õpetaja soovitus, teismelistel sõprade poolt soovitatud.

Kuna Sauga kool asub **Sauga** raamatukogust väga kaugel, siis koostöö pole igapäevane. Küll aga tulid õpetajad kaasa raamatukogu üleskutsega osaleda Lugemisisu programmis, mis jätkub ka aastal 2020.

Sindi raamatukogu lasteteenindus:

- XVI hooaega tegutses laste lugemisklubi Lugemistuhin. Igal esmaspäeval käis kohal kümnekond last, kes lugesid ja meisterdasid
- Lasteraamatupäeva tähistamine 30.03.2019. Parimate lugejate ja nende perede tunnustusüritus
- Klassidele (vastavalt vanusele) uudiskirjanduse tutvustamine raamatukogus
- 4. klassi õpilaste ettevalmistamine ettelugemisvõistluseks ning kahe lapse osalemine lõppvoorus Pärnu Keskraamatukogus
- Rampsu raamatukogu projekt 2019-2020
- Isiklik suhtlemine õpetajatega
- Lasteaiarühmade külaskäigud raamatukokku

Suigu raamatukogus tõusis lastekülastuste arv 467 võrra. Põhjuseks oli AIP-i kasutamine laste hulgas, mis tõusis võrreldes 2018. aastaga oluliselt. 2018. aastal oli raamatukogus AIP-is 326 laste külastust, 2019. aastal aga 613, vahe on 287 külastust. 2019. aastal oli raamatukogus AIP-is oluliselt rohkem lapsi sellepärast, et lugejaarvutid on peale Uus Algus projekti paremad, jälle on tekkinud ka arvutijärjekorrad.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused: ülevaade, millised olid põhiteemad ja millised *suuremad üritused*.

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjate arv
Are	Emakeelepäeva tähistamine. Kohtumine Ilmar Tomuskiga	120
	Jututunnid Ilmar Tomuski elust ja loomingust 1.-7. klassile	112
	Nutikate murumäng (mälumäng vabas looduses tervele koolile Are Põhikooli laagris)	120
	Hõimupäeva tähistamine koos Ungari rahvamuusikaansambliga Magosi ja lauljanna Bori Feketega	123
	Algklasside ettelugemispäev ja luulehommik „Minu enda loodud”. Külalisteks olid Jaak Känd ja Tiiu Lehiste, kes lisaks jutuvestmisele esitlesid raamatut „Elevandid pasundavad unenägudes”.	62
	Ülevaade uuemast noortekirjandusest 5., 6., 7., 8. ja 9. klassile	59
	Jututunnid Jaanus Vaiksoo elust ja loomingust 1. - 4. klassile	68
	Kohtumine kirjanik Jaanus Vaiksooga	127
	Põhjamaade kirjanduse nädala „Pidu Põhjalas” tähistamine	76
	Lugemisisu programmi tutvustamine 1. - 4. klassile	66
	Viis 3D pliiatsite töötuba	12
	Mälumängude koostamine ja läbiviimine Are Põhikoolis: kokku 14 mälumängu	770
Sauga	Emakeelepäeva viktoriin Kahoot- keskkonnas	10
	Õõlugemine	17
	Lugemisisu 2. kl Sauga kool	26
	Lugemisisu 1. kl Sauga kool	22

Sindi	Lugemisisu programmi tutvustamine 2019. lugemismängud	137
	Lugemisisu illustratsioonitunnid	170
	Ettelugemistund Edgar Valteri loomingust oktoobris	90
	Näitus seoses Kunst raamatukokku Grete ja Kaisa Hartwich (21. aprill - mai 2019)	16
	Lugemisisu programmi tutvustamine 2019/2020	128
	Osaleme Lugemiskoorte programmis „Lugemine käppa“	56
	Laste lugemisklubi „Lugemistuhin	127
Suigu	Emakeelepäev	29
	Ampsuteadus	20
	Teeme Ära, Suigu lasteaia õueraamatukogu	10
	Helkuripuu Suigu seltsimaja juurde	10
	3D pliiatsite töötuba	10
Tori	Ettelugemine Tori lasteaia mudilastele 23.10.19	12
Urge	Tammiste lastaia rühma tutvumine raamatukoguga	18
	Lasteaias meisterdamine – Eesti lipp	10

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Siia ei lähe arvesse need erivajadustega lugejad, kes käivad raamatukogus ja kasutavad tavateenuseid. Siin on mõeldud spetsiaalseid raamatukoguteenuseid.

Tabel 6

Raamatukogu	Koduteeninduse kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Are	3	3	2
Sindi	15	15	2

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

4.6.1 kohalikul tasandil

Are

- 9.01 Kohtumine kirjanik Heli Künnapasega
- 13.04 Are Põhikooli 190. juubeli pidustuseks ajaloolistest ja uuema aja fotodest slaidikava koostamine
- 13.04 Are Põhikooli 190. juubeli vilistlaste kokkutulekuks meelelahutusliku mälumängu „Kontrolltöö” koostamine
- 28.09 Maal elamise päeval osalemine näitustega
- 25.10 Eesti raamatu päeval toimus pimekohting eesti kirjaniku raamatuga
- 22.10 Tuntud inimene raamatukogus – lugejaid teenindas Are Huvikeskuse kultuurijuht Vilja Alamaa
- 12.10, 15.10, 17.10 TÕN - Individuaalne arvutikoolitus. E-teenused, ID-kaardi, Mobiil-ID ja Smart-ID kasutamine

Näitused:

- Ungari Etnograafiamuuseumi fotonäitus „Pilli kõnnib kõrtsiteeda”
- „20. sajandi populaarsed hobid” - näitus kommipaberite, markide ja märkide kollektsioonidest
- Fotonäitus „Maaelu võlud”
- Margus Pajo fotonäitus „Are kevadised hetked”
- Fotonäitus „Pilguheit eelmise sajandi Aresse”
- Mait Rebase maalide näitus „Portreed kuulsatest meestest”
- Laste omaloomingu näitus „Minu enda loodud”
- Kersti Põdra keraamikanäitus

Sauga

Mälumäng 8 korda aastas

- 1.02 Kohtumine kirjanik Heli Künnapasega, kirjandusklubi Luule kokkusaamine
- 1.03 Kirjandusklubi Luule kokkusaamine, sari „Kirjanikud omavahel“
- 2.04 Loeng Eakate tervislik toitumine
- 23.08 Muljed elust Austraalias
- 28.09 Maal elamise päev
- 09.10 Luule kokkusaamine, kohtumine valla sotsiaaltöötajaga
- 16.10 TÕN- Töö ja perekõrvalt õppima
- 24.10 Kirjandusklubi Luule kokkusaamine
- 21.11 Kirjandusklubi Luule kokkusaamine, ülevaade uutest luule raamatutest
- 12.12. Kirjandusklubi Luule kokkusaamine, külas Jaak Känd
- 14.12 Sõnumiga külmpapimagneti meisterdamine

Sindi

- 05.02 Kohtumisõhtu – Heli Künnapas
- 01.05 Tasuta raamatute laat
- 09.05 Euroopa päev. Kohtumine Marianne Mikkoga

- 14.05 MTÜ Annela Raud Selge kunstistuudio maalinäitus
- 16.07 Üllas Tankleri fotonäituse avamine
- 12.09 „Siis kui Ernst Peterson-Särgava veel Sindis elas“. Üritus muinsuskaitse päevade raames
- 29.09 Maal elamise päev
- 01.10 Rahvusvaheline muusikapäev. Esines tuntud muusik Juhan Uppin
- 12.10-19.10 Täiskasvanud õppija nädala ettevõtmised
- 16.10 Enn Hallik – kohtumisõhtu
- 26.10 Osalemine Tori Hoidiste minimessil
- 02.11 Made Balbati iluustatratsioonide näituse avamine
- 13.11 Tiit Tarlapi mälestuspingi avamine Sindi raamatukogu uue hoone juures
- 10.12 Sindi käsitööringi jõulunäitus

Suigu

Suigu raamatukogu on ainus pidevalt töötav kultuuriasutus Suigu piirkonnas. Peamine koostööpartner, kellega koos täiskasvanute üritusi korraldatakse on eakateklubi Tuluke. Kultuuritöö võimaluste laiendamiseks tegutseb jätkuvalt MTÜ Suigu piirkonna külade kultuuriselts.

2018. aasta sügisest tegutseb seltsimajas kord nädalas joogatreening.

Tori

- 28. september Maal elamise päev
- 17. oktoober Terviseloeng Heli Tombakult
- 29. oktoober Tuntud inimene raamatukogus – raamatuid laenutas Tori Põhikooli direktor Pille Usin

Urge

Kohtumine kirjanik Heli Künnapasega
 Vestlusõhtu sotsiaalvaldkonna probleemidest
 Terviseloeng Heli Tombakult

Populaarsed on ka erinevad pop-up väljapanekud tuntud inimeste surma puhul või päevakajaliste teemade korral (Sindi, Urge, Tori).

Peamised koostööpartnerid Tori Valla Raamatukogu haruraamatukogudele on:

Kõige suuremad koostööpartnerid olid 2019. aastal:

- Are Põhikool, Tori Põhikool, Sindi Gümnaasium, Suigu Lasteaed, Sindi Lasteaed, Jänesselja Lasteaed, Sindi Muuseum.
- Are Huvikeskus, Sindi Seltsimaja
- Are Avatud Noortekeskus, Suigu noortetuba, Sauga Avatud Noortekeskus
- Pärnu Keskraamatukogu

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Täiskasvanud õppija nädala raames toimus igas haruraamatukogus vähemalt üks koolitus. Näiteks Sindi raamatukogus:

TÕN 2019 ettevõtmised Sindis

- Sündmuse nimetus: kokakursus „Suupisted soolaste rullidega“

Kuupäev ja kellaaeg 15. oktoober kell 17.00-19.00

Lektor, läbiviija: harrastuskokk Alla Metsmaa, Sindi raamatukogu juhataja Rita Raudsepp, Sindi Gümnaasiumi direktori asetäitja majanduse alal Mart Nõmm

- Sündmuse nimetus: “Minna ei tahtnud, jääda ei saanud“. Ajalootund „Meritsi maailma läinud eestlaste lood“ sarja autoriga

Kuupäev ja kellaaeg : 16. oktoober kell 17.30-20.00

Lektor, läbiviija Enn Hallik

Are raamatukogu pakkus taas välja eakatele arvuti algõppe individuaalkoolituse võimaluse. Individuaalkoolitusel osales 9 inimest, koos vormistati e-posti aadresse, huvipakkuv oli Facebook ning toimetamine erinevates portaalides. Abi said inimesed ajakirjanduse tellimisel. Samuti pakkusid huvi pangatoimingud. Huvipakkuvad olid mobiil-ID ja smart-ID kasutamise võimalused.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Tori Valla Raamatukogu igal harukogul on oma Facebooki lehekülg.

Are raamatukogul on blogi aadressil www.areraamatukogu.wordpress.com. Blogi oli olemas ka Sauga raamatukogul kuni ühinemiseni 1. augustil.

Sindi raamatukogul olemas Instagrami konto (120 jälgijat).

Pärast ühinemist alustati Tori Valla Raamatukogu kodulehe kujundamist ning see sai avatuks 1. jaanuaril 2020.

www.torivallaraamatukogu.ee

URRAMi lugejaportaalis on võimalik tutvuda iga haruraamatukogu uudiskirjandusega.

Valla ajaleht Tori Valla Teataja raamatukoguürituste reklaamimiseks ja kajastamiseks.

Külaudistes www.kylauudis.ee/category/parnumaa kajastas raamatukogu tegemisi kohalik kirjamees Urmas Saard.

4.9 Andmebaasid.

Kodulehe vahendusel pakutakse lugejaile viiteid Are topoteegile.

Kodulehel olemas e-kataloog, mis seotud URRAMi programmiga.

5. 2020. aasta tegevused

- Sindi raamatukogu uue maja avamine 1. mail.
- Alustada Tori Valla Raamatukogu arengukava koostamisega.
- Mõttes on teha vallavalitsusele ettepanek luua Tammistesse haruraamatukogu ja Urgele jääks välisteeninduspunkt.
- Raamatukogu tehnilise võimekuse parandamine ja uute teenuste lisamine (näiteks lamineerimise teenuse pakkumiseks laminaatori ost Are raamatukokku ja paberilõikamismasina- ja tarvikute ost Sindi raamatukogule).
- Aprillis on plaani võetud korraldada ülevallaline lasteraamatupäev.

Koostaja: Ene Michelis

Tori Valla Raamatukogu direktor